RETTENS DOM (Anden Udvidede Afdeling)

6. oktober 1999 *

I sag T-110/97,

Kneissl Dachstein Sportartikel AG, Molln (Østrig), ved advokat Georg Diwok, Wien,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Paul F. Nemitz og Frank Paul, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt,

* Processprog: tysk.

støttet af

Republikken Østrig ved Christine Stix-Hackl, som befuldmægtiget, bistået af advokat Michael Krassnigg, Wien, og med valgt adresse i Luxembourg på Østrigs Ambassade, 3, rue des Bains,

og af

HTM Sport- und Freizeitgeräte AG, Schwechat (Østrig), ved advokaterne Wolfgang Knapp, Bruxelles og Frankfurt am Main, og Till Müller-Ibold, Frankfurt am Main, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokaterne Arendt & Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

intervenienter,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 97/81/EF af 30. juli 1996 vedrørende den østrigske regerings støtte til virksomheden Head Tyrolia Mares i form af kapitaltilførsel (EFT 1997 L 25, s. 26),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Potocki, og dommerne K. Lenaerts, C.W. Bellamy, J. Azizi og A.W.H. Meij,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 24. marts 1999,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler

1 EF-traktatens artikel 92 (efter ændring nu artikel 87 EF), stk. 3, bestemmer følgende:

»Som forenelig med fællesmarkedet kan betragtes:

[...]

c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse [...]«

2 Med henblik på anvendelsen af denne bestemmelse har Kommissionen fastsat Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (94/C 368/05) (EFT 1994 C 368, s. 12, herefter »rammebestemmelserne«).

Sagens faktiske omstændigheder

3 Det østrigske selskab Head Tyrolia Mares (herefter »HTM«) er et holdingselskab for en gruppe virksomheder, der producerer og sælger sportsartikler til vintersport, tennis, dykning og golf. HTM havde i 1994 en omsætning på ca. 5,2 mia. ATS, dvs. ca. 390 mio. ECU, heraf 45% i Vesteuropa. I juni 1995 beskæftigede koncernen ca. 2 700 arbejdstagere. HTM's produktionsvirksomheder ligger i USA og Europa (Tyskland, Østrig, Italien, Den Tjekkiske Republik og Estland). De østrigske produktionsvirksomheder ligger i Kennelbach (536 ansatte), Hörbranz (279 ansatte), Schwechat (395 ansatte) og Neusiedl (80 ansatte).

4 Det offentlige holdingselskab Austria Tabakwerke (herefter »AT«) erhvervede i 1993 majoriteten i HTM for 20 mio. USD (ca. 16 mio. ECU). AT tilførte øjeblikkelig ny kapital på 100 mio. USD (ca. 80 mio. ECU). Samme år bevilgede AT HTM et efterstillet aktionærydet lån på 85,25 mio. DEM (ca. 45 mio. ECU), som skulle have stilling som egenkapital.

5 På trods af de bebudede rationaliserings-, sprednings- og investeringsprogrammer led HTM alvorlige tab i 1993 og 1994, frem for alt på grund af en kraftig tilbagegang på det internationale skimarked fra slutningen af 1980'erne og

særdeles negative resultater inden for bestemte områder som sportsbeklædning og golfudstyr. Meget store finansielle byrder og forskellige omstrukturerings- og særposter svækkede virksomhedens finansielle resultat yderligere.

6 Efter at AT i januar 1995 havde rettet henvendelse til Handelsbank SBC Warburg (herefter »Warburg«) med henblik på udarbejdelse af en saneringsplan for HTM, fik Warburg i marts 1995 til opgave at udarbejde en privatiseringsplan for HTM, og i maj 1995 indledte Warburg en procedure med henblik på udvælgelse af potentielle købere.

7 For at undgå, at HTM blev erklæret insolvent, måtte AT i april 1995 tilføre koncernen en kapital på 400 mio. ATS (ca. 30 mio. ECU) og konvertere lånet fra 1993 på ca. 45 mio. ECU til egenkapital.

8 I juli 1995 blev der udarbejdet en omstruktureringsplan for HTM, hvorefter virksomheden i 1997 igen skulle være rentabel. Med henblik på at finansiere denne plan og imødegå en ny insolvensprocedure besluttede det østrigske finansministerium i august 1995 at godkende AT's beslutning om at foretage en yderligere kapitaltilførsel i HTM på indtil 1,5 mia. ATS (ca. 112 mio. ECU), der skulle udbetales i rater i 1995, 1996 og 1997.

9 Ved skrivelse af 8. august 1995 underrettede de østrigske myndigheder Kommissionen om AT's hensigter. Den 1. september 1995 sendte Kommissionen en begæring om oplysninger til den østrigske regering, som blev besvaret den 21. september 1995.

10 Den 30. september 1995 fik HTM fra AT udbetalt en rate på 373 mio. ATS (ca. 28 mio. ECU). I september 1995 blev omstruktureringen indstillet på grund af en forværring af HTM's situation, og virksomheden blev øjeblikkeligt sat til salg. AT's ledelse besluttede på Warburg's anbefaling at acceptere et tilbud fra en gruppe af internationale investorer under ledelse af Johan Eliasch (herefter »Eliasch-gruppen«) og indlede forhandlinger om en øjeblikkelig privatisering af hele HTM-koncernen.

11 Det blev i kontrakten med Eliasch-gruppen fastsat, at salgsprisen skulle udgøre 10 mio. ATS (ca. 0,7 mio. ECU), og at AT skulle tilføre HTM en kapital på 1,19 mia. ATS (ca. 88 mio. ECU), der skulle betales i flere rater. Eliasch-gruppen forpligtede sig til at tilføre yderligere 300 mio. ATS (ca. 22 mio. ECU), heraf 25 mio. ATS (ca. 2 mio. ECU) i samme øjeblik, som Kommissionen havde godkendt AT's foranstaltninger.

12 AT skulle have 15% af den fortjeneste, som Eliasch-gruppen måtte opnå ved helt eller delvis at sælge HTM til tredjemand, det være sig ved salg af andele eller ved et offentligt salgstilbud. Endelig var Eliasch-gruppen forpligtet til at videreføre HTM's produktion i de østrigske virksomheder i mindst tre år og fortsat beskæftige 50% af den aktuelle arbejdsstyrke i virksomheden i Schwechat og 80% i virksomhederne i Hörbranz og Kennelbach.

13 Ved skrivelse af 10. oktober 1995 anmodede det østrigske selskab Kneissl Dachstein Sportartikel AG (herefter »Kneissl Dachstein«), der producerer vintersportsartikler (ski, skibindinger og skistøvler), Kommissionen om at undersøge den økonomiske støtte fra AT til HTM.

14 I den sidste uge i november 1995 fik Kommissionen meddelelse om, at bankerne efter ejerskiftet havde indvilget i at yde et bidrag til omstrukture-

ringen af HTM ved at eftergive gæld på 630 mio. ATS (ca. 47 mio. ECU) og ved at omlægge gæld.

15 Ved beslutning af 20. december 1995, som ændret den 13. marts 1996, indledte Kommissionen i medfør af EF-traktatens artikel 93 (nu artikel 88 EF), stk. 2, en procedure med henblik på undersøgelse af foreneligheden med fællesmarkedet — som omstruktureringsstøtte til HTM — af kapitaltilførslerne på 400 mio. ATS (ca. 30 mio. ECU) i april 1995 (jf. ovenfor, præmis 7) og på 1,19 mia. ATS (ca. 88 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 11), der allerede var foretaget eller var fastsat af AT i købekontrakten med Eliasch-gruppen.

16 Kommissionen fandt endvidere, at det samlede beløb på 1,273 mia. ATS (ca. 95 mio. ECU), hvoraf 773 mio. ATS (ca. 58 mio. ECU) allerede var betalt til HTM (jf. ovenfor, præmis 7 og 10), efter at være blevet omdannet til lån på markedsvilkår kunne godkendes som redningsstøtte.

17 I dette øjemed offentliggjorde Kommissionen en meddelelse i overensstemmelse med traktatens artikel 93, stk. 2, til de øvrige medlemsstater og andre interesserede om den østrigske forbundsregerings støtte til HTM i form af kapitaltilførsel (EFT 1996 C 124, s. 5).

18 I begyndelsen af februar 1996 fik Kommissionen meddelelse om, at købekontrakten var effektueret, idet AT havde overdraget aktiebesiddelserne i HTM til Eliasch-gruppen.

19 I forbindelse med undersøgelsesproceduren fremsatte Kneissl Dachstein sine bemærkninger ved skrivelse af 30. april 1996.

20 Ved beslutning 97/81/EF af 30. juli 1996 vedrørende den østrigske regerings støtte til HTM i form af kapitaltilførsel (EFT 1997 L 25, s. 26, herefter »beslutningen«) fastslog Kommissionen, at kapitaltilførslerne på 400 mio. ATS (ca. 30 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 7) og på 1,19 mia. ATS (ca. 88 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 11), dvs. 118 mio. ECU, udgør statsstøtte, men at den på visse betingelser kan erklæres forenelig med fællesmarkedet som omstruktureringsstøtte.

21 Kommissionen anfører i beslutningen, at markedet for alpine ski er et mættet marked, der lider under en betydelig overkapacitet, og at det forventes, at markedet koncentrerer sig omkring få, store producenter. Efter Kommissionens opfattelse udvikler markederne for skibindinger og skistøvler sig på samme måde.

22 I henhold til beslutningen går omstruktureringsplanen ud på, at HTM's produktion skal vende tilbage til sine grundlæggende aktiviteter (tennis, ski, skibindinger, skistøvler og dykkerudstyr), idet produktionen på kort sigt frem for alt skal centreres om mærket Head, marketingaktiviteter, innovative og højteknologiske produkter samt det amerikanske marked. Efter afslutningen af omstruktureringen skal virksomheden i henhold til de langsigtede mål ekspandere i retning af nye produkter (ved erhvervelse af licenser) og nye geografiske markeder. Ifølge omstruktureringsplanen skal overskudstærsklen nås på det driftsmæssige område i 1996, rentabiliteten genetableres i 1997, og børsnoteringen som endeligt mål gennemføres i 1998 eller 1999.

23 Omstruktureringsplanen indeholder følgende hovedpunkter:

— Produktivitetskapaciteten inden for vintersport (ski, skibindinger og skistøvler) og tennisketsjere tilpasses faldet i efterspørgslen. Heri indgår, at arbejdsintensive produktionsprocesser skal udliciteres og udflyttes til østeuropæiske lande, så produktionsomkostningerne kan reduceres.

— Urentable produktionslinjer indstilles gradvis, og lagerbestande nedbringes.

— Rationalisering og nedbringelse af de faste omkostninger ved salg og administration, herunder fusion af selskaber.

— Et logistiksystem til central styring af lagerforvaltning, varelager og forsendelse udvikles og indføres, og de interne styringssystemer og produktionsprocesser moderniseres.

24 Ifølge omstruktureringsplanen skal den årlige produktionskapacitet bl.a. nedsættes med 39% for ski, 59% for skibindinger, 9% for skistøvler og 38% for tennisketsjere. Der skal ske en reduktion af arbejdsstyrken inden for disse forskellige dele af produktionen.

25 De direkte omkostninger ved de omstruktureringsforanstaltninger, der skal gennemføres i perioden fra 1995 til 1997, skønnes at beløbe sig til 159 mio. USD (ca. 127 mio. ECU). Størstedelen af disse omkostninger skyldes indstillingen af golfaktiviteterne, indstilling af aktiviteterne i sportsbeklædningssektoren samt reduktionen af produktionskapaciteten og omstruktureringen i fabrikkerne i Kennelbach, Schwechat og Hörbranz, herunder udbetalinger i forbindelse med afskedigelser.

26 Kapitaltilførselsplanen, der er en del af omstruktureringsplanen, omfatter ikke blot AT's tilskud og bankernes gælds- og renteeftergivelse på 630 mio. ATS (ca. 47 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 14), men også de to kapitaltilførsler fra Eliasch-gruppen på henholdsvis ca. 2 mio. ECU og ca. 20 mio. ECU (jf. ovenfor, præmis 11) frem til 1998 samt et internationalt offentligt salgstilbud med en forventet indtægt på 60 mio. USD (ca. 48 mio. ECU). Da HTM's beregnede egenkapitalandel i 1998 (7%) anses for at være for lav til, at virksomheden vil kunne konkurrere med de internationale konkurrenter, anses Eliasch-gruppens bidrag til selskabets kapitalopbygning og børsnoteringen for at være af afgørende betydning for HTM's kapitalstruktur, da virksomhedens gældsbyrde reduceres yderligere som følge heraf.

27 I beslutningens artikel 1 fastslås det, at AT's støtte til HTM i form af kapitaltilførsel på 1,59 mia. ATS (ca. 118 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 20) udgør statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1. Denne støtte betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 92, stk. 3, litra c), da den fremmer udviklingen af visse erhvervsgrene uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

28 Der opstilles følgende plan for udbetalingen af dette beløb på 1,59 mia. ATS, som omfatter det beløb på 1,273 mia. ATS (ca. 95 mio. ECU), som Kommissionen allerede havde godkendt som redningsstøtte (jf. ovenfor, præmis 16): 400 mio.

ATS (ca. 30 mio. ECU) i april 1995 (jf. ovenfor, præmis 7) og 373 mio. ATS (ca. 28 mio. ECU) den 30. september 1995 (jf. ovenfor, præmis 10). Endelig skal der ske betaling af et beløb på 27 mio. ATS (ca. 2 mio. ECU) og af den resterende del af det samlede beløb i rater fra den 31. december 1995 til den 31. marts 1998.

29 I beslutningens artikel 2 præciseres det, at den østrigske regering for at sikre, at støtten er forenelig med fællesmarkedet, skal sørge for, at følgende betingelser opfyldes:

— Omstruktureringsplanen skal gennemføres i den form, i hvilken den er forelagt Kommissionen. HTM skal hvert år frem til 1999 ved udgangen af august og februar fremlægge en rapport om de fremskridt, der er opnået under omstruktureringen, hvoraf det fremgår, hvilken økonomisk udvikling virksomheden har gennemløbet, hvilke finansielle resultater den har opnået, og hvorledes disse stemmer overens med omstruktureringsplanen. Desuden skal virksomheden forelægge årsregnskaberne for virksomhederne i gruppen for årene 1995-1999 senest ved udgangen af juni måned i det år, der følger efter det pågældende regnskabsår.

— Den kapacitetsnedbringelse, der er fastsat i omstruktureringsplanen, skal gennemføres uigenkaldeligt.

— Eliasch-gruppens kapitaltilførsel i HTM på 25 mio. ATS (ca. 2 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 11) skal foretages senest en måned efter datoen for beslutningen.

— Eliasch-gruppens kapitaltilførsel i HTM på 275 mio. ATS (ca. 20 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 11) skal foretages senest den 31. december 1998.

— En supplerende tilførsel af ny aktiekapital på mindst 600 mio. ATS (ca. 48 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 26) skal gennemføres ved en international offentlig emission eller med midler med samme virkning senest ved udgangen af 1999.

— De tidligere tab på 1,59 mia. ATS (ca. 118 mio. ECU) må ikke anvendes til nedbringelse af det skattepligtige overskud.

30 Endelig hedder det i artikel 3, at beslutningen er rettet til Republikken Østrig.

31 Beslutningen blev meddelt den østrigske regering den 21. august 1996 og offentliggjort den 28. januar 1997.

Retsforhandlinger for Retten

32 Ved stævning indleveret den 14. april 1997 har Kneissl Dachstein anlagt annullationssøgsmål til prøvelse af beslutningen.

33 Ved kendelser af 26. november 1997 er der givet Republikken Østrig og HTM tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for Kommissionens påstande.

34 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Retten har dog anmodet parterne om at besvare visse spørgsmål skriftligt.

35 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 24. marts 1999.

Parternes påstande

36 Kneissl Dachstein har nedlagt følgende påstande:

— Beslutningen annulleres *ex tunc*.

— Subsidiært: Det fastslås, at beslutningen er ugyldig *ex nunc*.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

— Intervenienterne tilpligtes at betale deres egne omkostninger.

37 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

38 Republikken Østrig har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

39 HTM har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Subsidiært: frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale HTM's omkostninger.

Formaliteten

40 Kommissionen har — i det væsentlige støttet af Republikken Østrig og HTM — sat spørgsmålstegn ved, om sagen bør antages til realitetsbehandling, idet sagen, der blev anlagt den 14. april 1997, synes at være anlagt for sent, da beslutningen blev vedtaget den 30. juli 1996. Eftersom beslutningen hverken blev offentliggjort eller formelt meddelt sagsøgeren, begyndte søgsmålsfristen at løbe i forhold til selskabet fra den dag, hvor det blev bekendt med beslutningens eksistens. Da beslutningen allerede omkring vedtagelsen heraf blev omtalt udførligt i pressen, burde sagsøgeren inden for en rimelig frist have anmodet Kommissionen om at få tilstillet beslutningen. Eftersom sagsøgeren først fremsatte en sådan anmodning den 18. september 1996, må en sådan rimelig frist antages at være overskredet.

41 Det skal hertil blot bemærkes, at det følger af selve ordlyden af EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230 EF), stk. 5, at kriteriet om den dato, på hvilken sagsøgeren har fået kendskab til retsakten, som udgangspunkt for søgsmålsfristen er subsidiært i forhold til kriterierne om retsaktens offentliggørelse eller meddelelse (Domstolens dom af 10.3.1998, sag C-122/95, Tyskland mod Rådet, Sml. I, s. 973, præmis 35).

42 Endvidere bemærkes, at Kommissionen er forpligtet til at offentliggøre betingede beslutninger om tilladelse af statsstøtte, der — som i det foreliggende tilfælde — træffes efter proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, afdeling L, i deres fulde ordlyd [jf. *Konkurrencereglerne i De Europæiske Fællesskaber*, del II A, »Statsstøtteregler«, 1995, s. 42, punkt 53, og s. 55, punkt 90, litra d)].

43 Eftersom beslutningen blev offentliggjort i EF-Tidende L 25 af 28. januar 1997, begyndte søgsmålsfristen at løbe i forhold til sagsøgeren fra denne dato.

44 De fremførte argumenter til støtte for, at sagen ikke bør antages til realitetsbehandling, kan derfor ikke tiltrædes.

Realiteten

Omfanget af Rettens legalitetsprøvelse vedrørende den omtvistede omstruktureringsstøttes foreneliged med fællesmarkedet

45 Indledningsvis bemærkes, at der for Fællesskabets institutioners retsakter gælder en formodning om lovlighed (jf. i samme retning Domstolens dom af 26.2.1987, sag 15/85, Consorzio Cooperative d'Abruzzo mod Kommissionen, Sml. s. 1005, præmis 10), som sagsøgere i et annullationssøgsmål skal afkræfte ved at fremlægge beviser, der kan skabe tvivl om de af den sagsøgte institution anlagte vurderinger.

46 Desuden har Kommissionen ifølge fast retspraksis et vidt skøn ved anvendelsen af traktatens artikel 92, stk. 3. Når dette skøn indebærer en kompliceret økonomisk og social bedømmelse, må domstolsprøvelsen af en sådan beslutning begrænses til en kontrol af, om procedure- og begrundelsesforskrifterne er overholdt, om de faktiske omstændigheder, på grundlag af hvilke det anfægtede valg er foretaget, er materielt rigtige, samt til, om der foreligger en åbenbar fejl ved vurderingen af de nævnte faktiske omstændigheder, eller om der er begået magtfordrejning. Særligt tilkommer det ikke Retten at sætte sit skøn med hensyn til økonomiske forhold i stedet for det, der er anlagt af den institution, der har vedtaget beslutningen (Rettens dom af 25.6.1998, forenede sager T-371/94 og T-394/94, British Airways m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2405, præmis 79).

47 Endvidere bemærkes, at under et annullationssøgsmål i medfør af traktatens artikel 173 skal lovligheden af en fællesskabsretsakt bedømmes efter de faktiske og retlige omstændigheder på det tidspunkt, da retsakten blev udstedt. Særligt må Kommissionens komplicerede vurderinger kun bedømmes på baggrund af de oplysninger, som Kommissionen sad inde med på det tidspunkt, hvor den anlagde vurderingerne (jf. i samme retning dommen i sagen British Airways m.fl. mod Kommissionen, præmis 81).

48 De af sagsøgeren fremførte anbringender og argumenter skal undersøges i lyset af ovennævnte principper.

Argumentet om, at rammebestemmelserne er retsstridige

49 Kneissl Dachstein har anført, at rammebestemmelserne er retsstridige, for så vidt som de tillader støtte, der ikke opfylder betingelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Kommissionen har således tilsidesat denne bestemmelse ved at basere sin beslutning på rammebestemmelserne.

50 Kommissionen og intervenienterne har anført, at rammebestemmelserne konkretiserer anvendelsen af undtagelserne fra forbuddet mod støtte i overensstemmelse med den ovennævnte bestemmelse, og at de aldrig er blevet kendt retsstridige af Fællesskabets retsinstanser.

51 Det bemærkes, at rammebestemmelserne er vejledende regler, som fastlægger retningslinjerne for den politik, Kommissionen har til hensigt at følge. De kan således ikke fravige bestemmelserne i traktatens artikel 92 (jf. i samme retning Domstolens dom af 24.2.1987, sag 310/85, Deufil mod Kommissionen, Sml. s. 901, præmis 22).

52 Da sagsøgeren ikke har godtgjort, i hvilket omfang Kommissionen har baseret sig på dele af rammebestemmelserne, der er i strid med traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), må argumentet om, at rammebestemmelserne er retsstridige, forkastes, uden at der herved er taget stilling til de anbringender til støtte for annullationspåstanden, der vedrører den nævnte bestemmelse.

Det første anbringende om, at forudsætningen vedrørende HTM's forsvinden fra markedet er forkert

53 Kneissl Dachstein har bestridt den i beslutningen opstillede hypotese om, at markedsstrukturen ville blive påvirket i negativ retning, hvis HTM forsvandt fra markedet, idet der ville opstå mere markante oligopoler. Selv om den omtvistede omstruktureringsstøtte (herefter »støtten«) var blevet forbudt, ville HTM højst sandsynligt i sin helhed være blevet overtaget af en investor uden for branchen.

54 Kommissionen har anført, at HTM efter en konkurs ville være blevet overtaget af en konkurrent og ikke af investorer uden for branchen, og at en sådan overtagelse derfor intet ville ændre ved de i beslutningen omtalte negative virkninger for markedsstrukturen.

55 Ifølge HTM er der ingen holdepunkter for, at det selv i tilfælde af en konkurs uden kapitaltilførslerne fra AT havde været muligt eller endog sandsynligt, at selskabet var blevet overtaget af virksomheder uden for branchen.

56 Det bemærkes, at det fremgår af sagsøgerens egen argumentation, at anbringendet hviler på den forudsætning, at HTM, såfremt støtten ikke var blevet tilladt, ikke ville være forsvundet fra markedet som selvstændig konkurrent i forhold til de øvrige virksomheder, men at selskabet under alle omstændigheder ville være blevet overtaget af virksomheder uden for vintersportsudstyrsbranchen, hvilket der ikke er ført bevis for. De bemærkninger, Kneissl Dachstein fremsatte under undersøgelsesproceduren, viser tværtimod en meget stor interesse fra selskabets side i at overtage HTM.

57 Det er således ikke godtgjort, at Kommissionen har anlagt en åbenbart urigtig vurdering ved at antage, at HTM, såfremt støtten ikke blev tilladt, ville kunne forsvinde fra markedet som selvstændig producent.

58 Anbringendet kan herefter ikke tiltrædes.

Det andet anbringende om en tilsidesættelse af de generelle betingelser for at tillade støtte som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c)

59 Kneissl Dachstein har anført, at støtten ikke opfylder betingelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Den begunstiger ikke en erhvervsgren, men en enkelt virksomhed. Støtten fremmer ikke udviklingen af en bestemt region på grund af

spredningen af HTM's produktionsvirksomheder. Endelig har støtten ingen interesse for Fællesskabet, idet den overfører problemerne omkring produktion og salg af vintersportsartikler til andre virksomheder og andre områder.

60 Det bemærkes for det første, at eftersom Kommissionen med rette kunne antage, at HTM's overlevelse må bidrage til at opretholde en konkurrencepræget markedsstruktur, kan støtten ikke anses for kun at begunstige en enkelt virksomhed.

61 For det andet fremgår det af den adskillende karakter af bindeordet »eller« i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), at støtte kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis den enten fremmer udviklingen af visse erhvervsgrene eller udviklingen af økonomiske regioner. Det følger heraf, at det ikke nødvendigvis er en forudsætning for, at en støtte kan tillades, at den fremmer en bestemt region.

62 Endelig bemærkes, at argumentet om støttens manglende interesse for Fællesskabet falder sammen med de øvrige argumenter til støtte for, at der ikke var grundlag for at tillade støtten.

63 Med forbehold af Rettens stillingtagen til disse øvrige argumenter vedrørende realiteten kan anbringendet herefter ikke tiltrædes.

Det tredje anbringende om manglende forbindelse mellem visse kapitaltilførsler og omstruktureringsplanen

64 Kneissl Dachstein har anført, at Kommissionen med urette ikke tog hensyn til, at den yderligere kapitaltilførsel på ca. 28 mio. ECU den 30. september 1995 (jf. ovenfor, præmis 10), efter at den første rate på ca. 30 mio. ECU allerede var blevet betalt i april 1995 (jf. ovenfor, præmis 7), alene havde til formål at undgå, at HTM blev insolvent, og ikke var forbundet med omstruktureringsplanen. Denne del af støtten er derfor forbudt.

65 Kommissionen har — i det væsentlige støttet af intervenienterne — gjort gældende, at de omtvistede kapitaltilførsler kunne betragtes som redningsstøtte i den periode, der var nødvendig til udarbejdelsen af omstruktureringsplanen, og det nye element af støtte, der lå i, at de senere blev kvalificeret som kapitaltilførsler, blev tilladt på grundlag af omstruktureringsplanen.

66 Det bemærkes, at de anfægtede kapitaltilførsler, som det fremgår af redegørelsen for de faktiske omstændigheder (jf. ovenfor, præmis 15 og 16), først blev godkendt som redningsstøtte, uden at der herved var taget stilling til, om de senere kunne tillades som omstruktureringsstøtte. Det var under denne nye betegnelse, at de pågældende beløb blev tilladt ved afslutningen af undersøgelsesproceduren på den betingelse, at den ved beslutningen godkendte omstruktureringsplan blev gennemført.

67 Det følger heraf, at de anfægtede kapitaltilførsler må anses for at være forbundet med omstruktureringsplanen for HTM, selv om de først blev godkendt som redningsstøtte, hvorved bemærkes, at lovligheden af beslutningen herom ikke er genstand for sagen.

68 Anbringendet kan herefter ikke tiltrædes.

Det fjerde anbringende om overskridelse af den fastsatte rimelige frist for udarbejdelsen af omstruktureringsplanen

69 Kneissl Dachstein har anført, at den klare overskridelse af den frist på seks måneder, inden for hvilken en omstruktureringsplan i henhold til rammebestemmelserne skal udarbejdes, i sig selv gav grundlag for at afslå at tillade støtten.

70 Kommissionen har — i det væsentlige støttet af intervenienterne — henvist til, at den vejledende frist på seks måneder, der nævnes i rammebestemmelserne, vedrører tilladelse af redningsstøtte og ikke tilladelse af omstruktureringsstøtte. Desuden kan en omstruktureringsplan ganske vist normalt udarbejdes inden for seks måneder, men dette afhænger af de konkrete omstændigheder. I det foreliggende tilfælde skulle der foretages komplicerede vurderinger.

71 Det bemærkes, at den af sagsøgeren påberåbte frist på seks måneder ikke er bindende og ikke sigter til selve udarbejdelsesfasen for en omstruktureringsplan. Der er i realiteten tale om det tidsrum, der ifølge rammebestemmelserne er nødvendigt fra tidspunktet for udbetalingen af en redningsstøtte med henblik på at få fastlagt, hvilke foranstaltninger der skal træffes til genoprettelse af den pågældende virksomhed.

72 Desuden giver de ovenfor beskrevne omstændigheder i sagen ikke grundlag for at antage, at den periode, der medgik til udarbejdelsen af den omstruktureringsplan, der blev udfærdiget af Eliasch-gruppen og godkendt ved beslutningen, var for lang under hensyn til sagens komplicerede karakter.

73 Anbringendet kan herefter ikke tiltrædes.

Det femte anbringende om omstruktureringsplanens utilstrækkelighed

74 Kneissl Dachstein har for det første anført, at den købspris, Eliasch-gruppen betalte for HTM, og som er langt mindre end støtten, ikke i sig selv gør det muligt at opnå den minimumsforrentning af kapitalen, der kræves efter rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, nr. i), andet afsnit. Selv om Eliasch-gruppen måtte sælge sine andele i HTM, ville det beløb, der skal betales til AT, ikke udgøre et passende afkast.

75 Kommissionen og intervenienterne har heroverfor anført, at minimumsforrentningen af kapitalen ikke vedrører støtten og støttegiverne, men støttemodtagerens fremtidige økonomiske udvikling og finansielle resultater.

76 Det bemærkes, at omstruktureringsplanen ifølge rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, nr. i), andet afsnit, for at opfylde rentabilitetskriteriet må kunne anses for egnet til at sikre virksomheden tilstrækkeligt store indtægter til at dække alle omkostninger, herunder også afskrivninger og finansielle omkostninger, og samtidig sikre en minimumsforrentning af kapitalen, således at virksomheden ikke efter omstruktureringens gennemførelse får behov for yderligere statsstøtte for at kunne klare sig selv i en markedsøkonomi.

77 Da kapitaltilførslerne fra AT i modsat fald ikke ville kunne betegnes som statsstøtte, er betingelsen om en minimumsforrentning af kapitalen ikke et spørgsmål om, at AT skal kunne opnå et rimeligt afkast af sine indskud, idet betingelsen vedrører genoprettelsen af støttemodtagerens konkurrencedygtighed på grundlag af den godkendte omstruktureringsplan.

78 Sagsøgerens argument, som hviler på en forkert forudsætning, må derfor forkastes.

79 Kneissl Dachstein har for det andet gjort gældende, at Kommissionen med urette antog, at HTM igen ville blive rentabel på længere sigt. Den blotte omstændighed, at der opnås overskud, som hævdet af HTM, udgør ikke »overskudsgrænsen« som omhandlet i beslutningen. Alene det forhold, at genoprettelsesforanstaltningerne kun delvis var interne foranstaltninger, viste allerede på tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen, at foranstaltningerne ud fra markedsforholdene var baseret på overdrevent optimistiske antagelser om udviklingen på markedet. Kommissionen fastlagde ganske vist delvis, hvilke foranstaltninger HTM skulle træffe, men den foretog ikke noget skøn over de specifikke omkostninger i forbindelse hermed. Planen opererer ikke med en udskillelse af tennisartiklerne, hvilket imidlertid ifølge beslutningen var nødvendigt for at gøre det muligt for producenterne at fastholde eller forhøje deres priser. Endelig præciseres det ikke i planen, hvorledes den planlagte finansiering ved en børsnotering, som Kommissionen betegner som afgørende, skulle ske.

80 Kommissionen og intervenienterne har heroverfor anført, at Kneissl Dachstein intet har fremført, der godtgør, at HTM ikke vil være levedygtig efter omstruktureringen.

81 HTM har understreget, at virksomheden igen opnåede overskud i 1996 på grund af omstruktureringsplanen.

82 Det bemærkes, at sagsøgerens argumentation i det væsentlige består af rene påstande og på ingen måde godtgør, at Kommissionen begik en klar fejltagelse ved at antage, at HTM igen ville blive rentabel på længere sigt på grundlag af den ved beslutningen godkendte omstruktureringsplan.

83 Sagsøgeren har navnlig ikke forsøgt at godtgøre, i hvilken henseende Kommissionens antagelser var overdrevent optimistiske, når det var planlagt, at HTM skulle indstille urentable produktionslinjer, vende tilbage til sine grundlæggende aktiviteter og nedbringe administrations-, produktions- og salgsomkostningerne samt indskrænke personalet.

84 I modsætning til hvad Kneissl Dachstein gør gældende, var Kommissionen ikke forpligtet til at foretage et skøn over de specifikke omkostninger ved hver enkelt af de foranstaltninger, HTM skulle træffe. Kommissionen kunne inden for rammerne af sin vide skønsbeføjelse lovligt begrænse sig til at foretage en samlet vurdering, og det ville i øvrigt under alle omstændigheder have været umuligt at vurdere de forskellige udgiftsposter nøjagtigt på grund af de planlagte foranstaltningers fremtidige karakter.

85 Sagsøgeren kan ikke påberåbe sig det forhold, at der ikke blev planlagt foranstaltninger med henblik på udskillelse af tennisartiklerne for at gøre det muligt at fastholde eller forhøje priserne. Beslutningen foreskriver generelt, at HTM's aktiviteter skal koncentreres om innovative og højteknologiske produkter, og at der navnlig skal anvendes en højteknologi for produktionen af tennisketsjere, og det anføres, at dette bl.a. skal gøre det muligt at opnå højere salgspriser.

86 Endelig kan det ikke kritiseres, at Kommissionen ikke i beslutningen præciserer enkelthederne omkring den planlagte finansiering gennem en børsnotering, som skulle ske i slutningen af 1999, dvs. længe efter tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen. Det var ikke åbenbart uberettiget, at Kommissionen begrænsede sig til at fastslå, at der senest ved udgangen af 1999 skulle foretages en supplerende tilførsel af ny aktiekapital, idet det blev overladt til virksomheden at vælge tidspunktet og den mest egnede løsning under hensyn til, hvorledes dens situation udvikler sig (international offentlig emission eller lignende midler).

87 Det følger af ovenstående, at anbringendet i det hele må forkastes.

Det sjette anbringende om, at de kapacitetsnedbringelser, der pålægges HTM, er utilstrækkelige

88 Kneissl Dachstein har gjort gældende, at de i aftalen om salget af HTM fastsatte beskæftigelsesgarantier for en periode på tre år fra indgåelsen af aftalen for 50% — i en af produktionsvirksomhederne endog 80% — af de ansatte gør det klart, at de kapacitetsnedbringelser, der i henhold til beslutningen skal foretages på markedet for vintersportsartikler, er utilstrækkelige, bl.a. under hensyn til tilbagegangen på markederne for ski og skistøvler fra 1992 til 1997.

89 Pligten til at opretholde et sådant beskæftigelsesniveau gør det f.eks. umuligt at lukke produktionssteder endeligt. Den i HTM's interventionsindlæg nævnte nedbringelse af selskabets produktionskapacitet for skistøvler på 87% inden for Fællesskabet skyldes i øvrigt i realiteten, at denne produktion er flyttet til Estland.

90 Endelig fremgår det klart af en artikel i *Salzburger Nachrichten* fra den 2. februar 1998, at HTM har kunnet øge såvel salget af ski som fortjenesten herved, selv om verdensmarkedet er for nedadgående.

91 Kommissionen har — i det væsentlige støttet af intervenienterne — heroverfor anført, at sagsøgeren ikke har redegjort for, hvorledes Kommissionen skulle have anlagt en åbenbart urigtig vurdering af de faktiske omstændigheder eller begået magtfordrejning ved i beslutningens artikel 2, andet led, at fastslå, at de kapacitetsnedbringelser, der er fastsat i omstruktureringsplanen, skal gennemføres uigenkaldeligt.

92 Republikken Østrig har henvist til, at beskæftigelsesgarantiklausulen kun vedrører tre af koncernens fabrikker, og at en nedskæring på 20-50% af antallet af ansatte i de tre østrigske fabrikker objektivt er betydelig. Desuden er antallet af ansatte i HTM nedbragt fra 2 700 til 2 000.

93 Det bemærkes, at man — som det med rette er gjort gældende af Kommissionen — ikke kan ligestille kapacitetsnedbringelser og nedbringelser af antallet af arbejdspladser, idet forholdet mellem antallet af ansatte og produktionskapaciteterne afhænger af mange faktorer, herunder de fremstillede produkter og den anvendte teknologi. Beskæftigelsesgarantierne, som kun gælder tre af koncernens produktionsvirksomheder i tre år, forhindrede ikke lukningen af montagefabrikken i Neusiedl. Hovedformålet med at flytte produktionen af skistøvler til Estland, hvor arbejdskraften er billig, er at nedbringe produktionsomkostningerne, men dette udelukker på ingen måde kapacitetsnedbringelser.

94 Sagsøgeren har intet fremført, der kan godtgøre, at de kapacitetsnedbringelser, der kræves af HTM på markederne for ski, skibindinger og skistøvler, som immervæk udgjorde ca. 45% af HTM's omsætning i 1994, er klart utilstrækkelige.

95 De statistikker vedrørende tilbagegangen på markederne for ski og skistøvler, som sagsøgeren har henvist til under retsmødet, vedrører en periode fra 1992 og helt frem til 1997. De har derfor ingen bevisværdi, da kapacitetsnedbringelserne i henhold til beslutningen i det væsentlige skal foretages allerede i det første år af omstruktureringen.

96 Påstanden om en forøgelse af HTM's salg af ski må forkastes, allerede fordi den vedrører regnskabsåret 1997, som ligger efter tidspunktet for vedtagelsen af

beslutningen, og fordi der henvises til et salg af 425 000 par ski, dvs. et salg i væsentlig tilbagegang i forhold til de 596 000 par, der blev solgt i 1995.

97 Endelig kunne Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af sin vide skønsbeføjelse med rette antage, at endnu større kapacitetsnedbringelser ville gøre det tvivlsomt, om det ville være muligt at genetablere rentabiliteten for HTM, hvis tilstedeværelse blev anset for nødvendig for at undgå en forstærket oligopolistisk struktur på de relevante markeder. Der skal i denne forbindelse tages hensyn til, at omstruktureringsplanen opererede med en indstilling af golf- og sportsbeklædningsaktiviteterne.

98 Anbringendet må herefter forkastes.

Det syvende anbringende om, at støtten er uforholdsmæssig

99 Anbringendet kan opdeles i fem led.

Anbringendets første led

100 Kneissl Dachstein har for det første kritiseret det forhold, at der i beslutningen ikke tages hensyn til kapitaltilførslen på ca. 80 mio. ECU og det aktionærydede lån på ca. 45 mio. ECU fra AT til HTM i 1993 (jf. ovenfor, præmis 4).

— Formaliteten

101 Kommissionen har — i det væsentlige støttet af HTM — under henvisning til princippet om, at der skal være nøje overensstemmelse mellem de anbringender, der fremføres under den administrative procedure og i stævningen, anført, at det pågældende argument må afvises, da sagsøgeren ikke fremførte det under proceduren for undersøgelse af støtten.

102 Det bemærkes, at sagsøgeren ikke havde kunnet fremføre argumenter vedrørende faktiske forhold, som Kommissionen ikke er bekendt med, og som selskabet ikke har oplyst Kommissionen om under undersøgelsesproceduren (jf. i samme retning Domstolens dom af 14.9.1994, forenede sager C-278/92, C-279/92, og C-280/92, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4103, præmis 31, og Rettens dom af 25.3.1999, sag T-37/97, Forges de Clabecq mod Kommissionen, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 93). Der er derimod intet til hinder for, at den pågældende part fremfører et retligt anbringende mod den endelige beslutning, som ikke er blevet fremført under den administrative procedure (jf. i samme retning dommen i sagen Forges de Clabecq mod Kommissionen, præmis 93).

103 Kommissionens synspunkt hviler på den forkerte forudsætning, at undersøgelsesproceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, er en administrativ procedure rettet mod en endelig retsakt, idet formålet med proceduren tværtimod er at gøre det muligt for Kommissionen at opnå fuld oplysning om alle sagens momenter, inden den træffer beslutning (jf. i samme retning dommen i sagen British Airways m.fl. mod Kommissionen, præmis 58).

104 I øvrigt fremgår det af et bilag til det indlæg, Kneissl Dachstein har indgivet som svar på HTM's interventionsindlæg, at selskabet faktisk under undersøgelsesproceduren i det mindste har nævnt, at AT i 1993 havde foretaget et kapitalindskud på ca. 80 mio. ECU i HTM (jf. ovenfor, præmis 4) med henblik på at nedbringe HTM's gæld.

105 Kommissionens formalitetsindsigelse mod anbringendets første led må herefter forkastes.

— Realiteten

106 Kneissl Dachstein kritiserer det forhold, at Kommissionen ikke i forbindelse med undersøgelsen af støttens forholdsmæssighed kom ind på den støtte på ca. 80 mio. ECU og ca. 45 mio. ECU, som AT ydede HTM i 1993 (jf. ovenfor, præmis 4). Traktatens artikel 92 fandt ganske vist ikke anvendelse forud for Republikken Østrigs tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber den 1. januar 1995, men Kommissionen overtrådte forbuddet mod støtte i artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (herefter »GATT«) og i artikel 23, stk. 1, nr. iii), i frihandelsaftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Østrig (EFT 1972, 31. december, s. 4, herefter »frihandelsaftalen«). Under disse omstændigheder er det samlede støttebeløb, der er ydet HTM, uforholdsmæssigt.

107 Sagsøgeren har subsidiært gjort gældende, at hvis Kommissionen havde vurderet alle betalingerne samlet, ville den være nået frem til den konklusion, at der var tale om en eksisterende støtteordning i traktatens artikel 93's forstand. Det forhold, at den i denne bestemmelse foreskrevne undersøgelsesprocedure ikke er blevet overholdt, begrunder i sig selv, at beslutningen må annulleres.

108 Kommissionen og intervenienterne har heroverfor i det væsentlige anført, at Kommissionen hverken efter traktatens artikel 92, som ikke fandt anvendelse på daværende tidspunkt, eller efter bestemmelserne i GATT og frihandelsaftalen havde pligt til at indlede de foreskrevne procedurer i forbindelse med betalingerne

i 1993 eller til at tage hensyn hertil. Betalingerne i 1993 må, i det omfang de måtte kunne betegnes som statsstøtte, betragtes som eksisterende støtte, og de ville dermed ikke skulle behandles efter proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, men efter proceduren i artikel 93, stk. 1.

109 Det bemærkes, at på det tidspunkt, hvor Kommissionen indledte den omtvistede undersøgelsesprocedure (jf. ovenfor, præmis 15), kunne artikel VI i GATT og frihandelsaftalens artikel 23, stk. 1, nr. iii), ikke længere udgøre det retlige grundlag for at vurdere, om AT's kapitalindskud i HTM var forenelige med fællesmarkedet. I øvrigt var artikel VI i GATT om antidumping- og udligningstold irrelevant, og frihandelsaftalens artikel 23, stk. 1, nr. iii), gav blot de kontraherende parter mulighed for at skride ind over for offentlig støtte. Kommissionen kan derfor ikke have tilsidesat disse to bestemmelser.

110 Endvidere kan der ikke gives sagsøgeren medhold i, at hele den støtte, der blev ydet i 1993 og i 1995, udgør en eksisterende støtteordning, idet AT's kapitalindskud i HTM ikke er baseret på generelle nationale bestemmelser.

111 Sagsøgeren kan heller ikke hævde, at støtten er uforholdsmæssig, idet Kommissionen ikke tog hensyn til betalingerne i 1993. Kommissionen kunne nemlig ved vurderingen af støttens forholdsmæssighed kun tage hensyn til de kapitaltilførsler, der var nævnt i omstruktureringsplanen og var den nødvendige modydelse og støtte herfor.

112 Endvidere bemærkes, at det forløbne tidsrum mellem betalingerne i 1993 og de kapitaltilførsler, der blev foretaget fra april 1995 (jf. ovenfor, præmis 7), og som blev tilladt ved beslutningen, ikke gjorde det muligt at integrere dem i en og samme vurdering af HTM's økonomiske situation inden for rammerne af proceduren for undersøgelse af støtten.

113 Anbringendets første led kan herefter ikke tiltrædes.

Anbringendets andet led

114 Kneissl Dachstein har anført, at HTM på trods af kapitaltilførslerne i 1993 kunne fremføre underskud, hvilket skattemæssigt gav selskabet en yderligere fordel. Det fremgår imidlertid af punkt 3.2.2, nr. iii), i rammebestemmelserne, at såfremt en støtte anvendes til at afskrive gæld som følge af tidligere underskud, skal eventuel skattegæld knyttet til underskuddet afvikles.

115 Kommissionen har heroverfor gjort gældende, at en fremførsel af underskud kun er utilladelig, hvis den er forbundet med støtte. I det foreliggende tilfælde er det allerede udelukket, at de to omtvistede kapitalindskud udgør støtte, og selv om der var tale om støtte, ville der ikke skulle tages hensyn hertil.

116 Det skal hertil blot bemærkes, at HTM som svar på et spørgsmål fra Retten — uden at det er blevet bestridt — har bekræftet, at selskabet under alle

omstændigheder, eftersom dets skattepligtige overskud var utilstrækkeligt, ikke kunne udnytte fremførelsen af underskud fra regnskabsåret 1993 til regnskabsårene 1994-1997.

117 Anbringendets andet led savner således det fornødne faktiske grundlag og kan derfor ikke tiltrædes.

Anbringendets tredje led

118 Kneissl Dachstein har anført, at betalingen af en ulovlig støtte hvilede på den i april 1995 skete konvertering til egenkapital af det aktionærydede lån på ca. 45 mio. ECU (jf. ovenfor, præmis 4 og 7) fra AT til HTM i 1993. Kneissl Dachstein udleder i denne forbindelse af HTM's regnskaber, at den pågældende transaktion var et lån, der, selv om det var efterstillet, medførte en gæld for låntageren. Medmindre der indtræder konkurs, hvilket ikke er situationen i det foreliggende tilfælde, har kreditor ret til opfyldelse af fordringen. HTM's gæld bortfaldt først, da lånet blev konverteret til egenkapital. Den — om end betingede — ophævelse af en tilbagebetalingsforpligtelse indebar en overførsel af midler fra AT til fordel for HTM.

119 Det bemærkes, at det aktionærydede lån — hvis det antages, at det måtte betegnes som statsstøtte — fra begyndelsen, uanset hvorledes det blev betegnet i HTM's regnskaber, udgjorde et efterstillet lån, som skulle have stilling som selskabets egenkapital. På grund af HTM's alvorlige insolvens forud for den formelle konvertering af lånet til egenkapital var det i realiteten udelukket, at lånet ville blive tilbagebetalt, og lånet kunne derfor ikke betragtes som en gæld for HTM over for AT, hvis eftergivelse udgjorde en reel yderligere fordel.

120 Det følger heraf, at konverteringen af lånet til egenkapital, i det omfang den indebar, at AT gav afkald på opfyldelse af en uinddrivelig fordring, ikke i sig selv gav HTM nogen økonomisk fordel på AT's bekostning i form af en overførsel af offentlige midler.

121 Kommissionen begik derfor ikke nogen retlig fejl ved ikke at betragte konverteringen som statsstøtte i forbindelse med vurderingen af støttens forholdsmæssighed.

122 Anbringendets tredje led kan herefter ikke tiltrædes.

Anbringendets fjerde led

123 Kneissl Dachstein har anført, at støtten de facto finansierer hele omstruktureringsplanen, idet køberen af HTM alene skal tilbagebetale den gamle gæld. En privat aktionær ville som sælger have krævet, at Eliasch-gruppen havde overtaget væsentlig større risici, og at den havde præsteret en langt større ydelse. Kommissionen foretog ingen sammenligning af investorernes ydelse, omkostningerne ved omstruktureringen og støttens størrelse.

124 Kommissionen har — i det væsentlige støttet af intervenienterne — gjort gældende, at støtten blev fastsat til det beløb, der var nødvendigt for at genoprette HTM's rentabilitet, at den blev ledsaget af en betydelig reducering af kapaciteten, og at HTM måtte acceptere andre hermed forbundne foranstaltninger med henblik på virksomhedens økonomiske sanering.

125 Det bemærkes, at de direkte omstruktureringsomkostninger, som Kommissionen vurderer til ca. 127 mio. ECU i beslutningens punkt 8.2, kun udgør en del af de samlede omkostninger ved omstruktureringen af HTM, der sigtes til i beslutningens punkt 8.3.

126 Kommissionen har som svar på Rettens spørgsmål understreget, at der ud over de direkte omstruktureringsomkostninger er andre udgiftsposter forbundet med den økonomiske omstrukturering af HTM, såsom investeringer med henblik på rationalisering såvel som tilbagebetaling og omlægning af gælden.

127 Kommissionen har endvidere oplyst, at de samlede omstruktureringsomkostninger finansieres ved fire forskellige dispositioner, nemlig Eliasch-gruppens kapitalindskud på ca. 22 mio. ECU (jf. ovenfor, præmis 11), bankernes delvise gældseftergivelse og afkald på renter på 47 mio. ECU (jf. ovenfor, præmis 14), støtten (ca. 118 mio. ECU) (jf. ovenfor, præmis 20) og endelig HTM's bidrag, taget fra egne midler, på 36% af de samlede omstruktureringsomkostninger.

128 Det følger heraf, at de samlede omstruktureringsomkostninger beløber sig til over 290 mio. ECU, og at støtten udgør under halvdelen af dette beløb.

129 Anbringendets fjerde led må således siges at hvile på forkerte faktiske forudsætninger, hvorfor det ikke kan tiltrædes.

Anbringendets femte led

130 Kneissl Dachstein har anført, at salget af HTM uden beskæftigelsesgarantier ville have givet en højere salgspris, hvilket ville have været målsætningen for en privat investor. Der er således sket magtfordrejning i forbindelse med beslutningen, idet der gives tilladelse til en støtte, der af beskæftigelsespolitiske grunde oversteg, hvad der var strengt nødvendigt. Man burde have stillet det spørgsmål, om en lukning eller en standsning af hele virksomheden ikke var det billigste alternativ og dermed den tilladte løsning.

131 Det bemærkes for det første, at en privat investors adfærd er kriteriet for afgørelsen af, om der foreligger statsstøtte, men derimod ikke relevant for bedømmelsen af støttens forholdsmæssighed.

132 For det andet bemærkes, at beskæftigelsesgarantiklausulen, som det fremgår af beslutningens ordlyd, kun vedrører tre af HTM's fremstillingsvirksomheder, at den er tidsbegrænset og tillader personalenedskæringer på 20-50% i disse virksomheder. Under alle omstændigheder har sagsøgeren undladt at tage i betragtning, at HTM havde måttet betale yderligere afskedigelsesgodtgørelser, hvis antallet af ansatte var blevet reduceret i større omfang.

133 Endelig bemærkes for det tredje, at Kommissionen ikke begik en åbenbar fejl ved at antage, at mulighederne for at opretholde en konkurrencepræget markeds-

struktur ville blive påvirket i negativ retning, hvis HTM forsvandt fra markedet. Det er derfor irrelevant, om en lukning eller en standsning af samtlige HTM's fremstillingsvirksomheder havde været den billigste løsning.

134 Anbringendets femte led kan herefter ikke tiltrædes.

135 Anbringendet må således i det hele forkastes.

136 På baggrund af ovenstående bemærkninger bør Kommissionen i det hele frifindes.

Sagens omkostninger

137 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og pålægges derfor at betale Kommissionens og intervenienten HTM's omkostninger i overensstemmelse med disse to parters påstande.

138 I medfør af procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit, bærer medlemsstater, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Det følger heraf, at Republikken Østrig bærer sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Udvidede Afdeling)

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Sagsøgeren betaler Kommissionens og intervenienten Head Tyrolia Mares' omkostninger.**

3) **Republikken Østrig bærer sine egne omkostninger.**

Potocki Lenaerts Bellamy

Azizi Meij

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. oktober 1999.

H. Jung A. Potocki

Justitssekretær Afdelingsformand

Indhold

Relevante retsregler ... II-2887
Sagens faktiske omstændigheder ... II-2888
Retsforhandlinger for Retten ... II-2896
Parternes påstande ... II-2897
Formaliteten ... II-2899
Realiteten ... II-2900
Omfanget af Rettens legalitetsprøvelse vedrørende den omtvistede omstruktureringsstøttes forenelighed med fællesmarkedet ... II-2900
Argumentet om, at rammebestemmelserne er retsstridige ... II-2901
Det første anbringende om, at forudsætningen vedrørende HTM's forsvinden fra markedet er forkert ... II-2902
Det andet anbringende om en tilsidesættelse af de generelle betingelser for at tillade støtte som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c) ... II-2903
Det tredje anbringende om manglende forbindelse mellem visse kapitaltilførsler og omstruktureringsplanen ... II-2905
Det fjerde anbringende om overskridelse af den fastsatte rimelige frist for udarbejdelsen af omstruktureringsplanen ... II-2906
Det femte anbringende om omstruktureringsplanens utilstrækkelighed ... II-2907
Det sjette anbringende om, at de kapacitetsnedbringelser, der pålægges HTM, er utilstrækkelige ... II-2910
Det syvende anbringende om, at støtten er uforholdsmæssig ... II-2912
Anbringendets første led ... II-2912
— Formaliteten ... II-2913
— Realiteten ... II-2914
Anbringendets andet led ... II-2916
Anbringendets tredje led ... II-2917
Anbringendets fjerde led ... II-2918
Anbringendets femte led ... II-2920
Sagens omkostninger ... II-2921